

ADRODDIAD I'R CYD-BWYLLGOR

24 MAI 2023

Adroddiad gan: Arwyn Thomas, Rheolwr Gyfarwyddwr GwE

Pwnc: Ymgynghoriadau

1.0 Pwrpas yr Adroddiad

1.1 Rhannu gwybodaeth ag aelodau'r Cyd-bwyllgor ynghylch ymgynghoriadau perthnasol dros ben sydd ar y gweill, sef:

- Llywodraeth Cymru – Adolygu rolau a chyfrifoldebau partneriaid addysg yng Nghymru a chyflawni trefniadau i wella ysgolion
- Estyn - Arolygiadau gwasanaethau addysg llywodraeth leol 2024
- Llywodraeth Cymru – Bil Addysg y Gymraeg: papur gwyn

2.0 Cefndir

2.1 Adolygiad Llywodraeth Cymru: Mae Llywodraeth Cymru wedi cynnig y dylid cynnal 'Adolygiad o rolau a chyfrifoldebau partneriaid addysg yng Nghymru a chyflawni trefniadau i wella ysgolion'. Mae gan yr holl bartneriaid addysg ar bob lefel ran i'w chwarae wrth gefnogi ysgolion efo cyflawni cenhadaeth ein cenedl. O fewn y cyd-destun hwn, cynigir cynnal adolygiad o gyfeiriad, rolau a chyfrifoldebau partneriaid addysg yng Nghymru i'r dyfodol - yr 'haen ganol' - a sut y dylent esblygu a datblygu trefniadau gwella ysgolion. Dylai'r adolygiad ddangos sut y gall partneriaid addysg yng Nghymru roi'r gefnogaeth orau i'r pwrpas a'r amcanion cyffredin yng nghyd-destun system sy'n hunan wella.

2.2 Mae'r haen ganol yn cynnwys Awdurdodau Lleol, Consortia a Phartneriaethau Rhanbarthol, Awdurdodau Esgobaethol, Estyn, Cymwysterau Cymru, yr Academi Genedlaethol ar gyfer

Arweinyddiaeth Addysgol, Cyngor y Gweithlu Addysg, addysg bellach ac uwch a byrddau arholi.

2.3 Estyn: Mae Estyn wrthi'n ymgynghori ar gynigion allweddol yng nghyd-destun arolygu gwasanaethau addysg llywodraeth leol 2024, ble bydd dwy ddogfen ganllaw ar gyfer 2024: 'Sut rydym yn arolygu' a 'Beth rydym yn ei arolygu'.

2.4 Bil Addysg y Gymraeg: Mae'r cynigion yn y Papur Gwyn yn amlinellu'r cyfeiriad ar gyfer y meysydd canlynol:

- Rhoi'r ffocws ar ddeilliannau ieithyddol fel bod pob disgybl yn gadael addysg statudol yn gallu siarad Cymraeg yn hyderus
- Cryfhau'r system ar gyfer cynllunio twf yn nifer yr ysgolion cyfrwng Cymraeg a'r nifer sy'n eu mynychu
- Cynyddu dros amser y gofynion o ran cyfran o bob wythnos a gaiff ei neilltuo i ddarpariaeth yn ôl categori ieithyddol
- Cynyddu ein gweithlu Cymraeg yn y sector addysg

3.0 Materion i gael sylw

3.1 Adolygiad Llywodraeth Cymru: Gweler ynghlwm gopi o'r Cylch Gorchwyl drafft sydd yn amlinellu cyd-destun, rhesymeg, nodau ac amcanion yr adolygiad (Atodiad 1). Yn ogystal ag adnabod sut byddai gwasanaeth gwella ysgolion effeithiol yn edrych yn y dyfodol, bydd angen ystyried hefyd faterion eraill sydd yn yr adolygiad (gweler y cylch gorchwyl).

3.2 Cynigir y gallai'r adolygiad gychwyn yn ystod tymor yr haf gyda chanfyddiadau cychwynnol yn yr hydref ac adroddiad terfynol yn nhymor y gwanwyn 2024. Cyhoeddir dogfen yn amlinellu rolau a chyfrifoldebau i bob sefydliad, gyda diffiniadau clir ar gyfer sefydliadau a elwid yn flaenorol yn 'haen ganol' a meysydd ar gyfer gweithredu posib.

3.3. Yn eu cyfarfod ar 22 Tachwedd, 2022 rhoddodd aelodau'r Cyd-bwyllgor ganiatâd i GwE fynd ati i adolygu'r trefniadau gweithredu a'r strwythur staffio presennol er mwyn sicrhau bod cyfrifoldebau statudol ac atebolrwydd yn cael eu bodloni a'i fod yn bodloni cyfeiriad Llywodraeth Cymru a'r cyfeiriad Rhanbarthol wrth symud ymlaen. Yn sgil hyn, bydd y tîm allanol fydd yn cynnal yr adolygiad yn sicrhau bod adolygiadau Llywodraeth Cymru a GwE yn cyd-fynd yn agos ac yn ategu ei gilydd.

3.4 Estyn: Gweler ynghlwm (Atodiad 2) gopi o gynigion allweddol Estyn, yn amlinellu'r camau fel a ganlyn:

- Ymgynghori ar y cynigion - tymor yr haf
- Hyfforddi arolygwyr cymheiriaid - tymor yr hydref
- Peilot - tymor y gwanwyn
- Mireinio'r canllawiau yn dilyn adborth - tymor yr haf 2024

3.5 Mae Llywodraeth Cymru yn ymgynghori ar gynigion a fydd yn sail i Fil Addysg y Gymraeg. Bydd y Bil yn cymryd camau i alluogi holl ddisgyblion Cymru i ddod yn siaradwyr Cymraeg hyderus drwy'r system addysg statudol. Ymhlith y prif gynigion mae:

- Adlewyrchu'r targed o filiwn o siaradwyr Cymraeg yn y gyfraith
- Creu un continwmm sgiliau Cymraeg i ddisgrifio lefelau sgiliau fel bod dysgwyr, athrawon, rhieni a chyflogwyr yn dod i ddealltwriaeth gyffredin o'r daith tuag at ddysgu Cymraeg
- Sefydlu system statudol o gategoreiddio ysgolion a gynhelir yn ôl cyfrwng iaith
- Dros amser, cynyddu'r ddarpariaeth Gymraeg mewn ysgolion a gynhelir nad ydynt eisoes yn ysgolion cyfrwng Cymraeg penodedig
- Gofyniad i Weinidogion Cymru greu Cynllun Cenedlaethol statudol ar gyfer caffael a dysgu'r Gymraeg, a'i adolygu bob tymor Seneddol
- Diwygio sut mae awdurdodau lleol yn cynllunio darpariaeth Gymraeg mewn ysgolion er mwyn cyrraedd targedau a osodir gan Weinidogion Cymru
- Gofynion ar awdurdodau lleol i hyrwyddo addysg cyfrwng Cymraeg yn rhagweithiol, gan gynnwys darpariaeth trochi hwyr; a
- Rhoi cymorth arbenigol i ysgolion o ran dysgu Cymraeg

Gofynnir am ymatebion i'r ymgynghoriad erbyn 16 Mehefin 2023.

4.0 Argymhellion

4.1 Gofynnir i'r Cyd-Bwyllgor nodi'r ymgynghoriadau, ac i swyddogion GwE a'r Awdurdodau Lleol baratoi ymateb ar ran y Cyd bwyllgor.

5.0 Goblygiadau Ariannol

5.1 Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol yn codi o'r adroddiad hwn.

6.0 Effaith ar Gydraddoldeb

6.1 Nid oes unrhyw oblygiadau cydraddoldeb newydd yn codi o'r adroddiad hwn.

7.0 Goblygiadau Personél

7.1 Nid oes unrhyw oblygiadau personél newydd yn codi o'r adroddiad hwn.

8.0 Ymgynghori sydd wedi digwydd

8.1 Ymgynghori â'r rhanddeiliaid arferol.

9.0 Atodiadau

9.1 Atodiad 1 - Cylch Gorchwyl drafft Adolygiad Llywodraeth Cymru

Atodiad 2 - cynigion allweddol Estyn

BARN Y SWYDDOGION STATUDOL

Swyddog Monitro:

Dim i'w ychwanegu o safbwynt priodoldeb.

Swyddog Cyllid Statudol:

Dim sylwadau i'w hychwanegu i'r adroddiad o safbwynt priodoldeb ariannol.